

Aankondiging herziening Informatiseringseconomie

De auteur en uitgever van het boek Informatiseringseconomie overwegen een herziening van dit boek uit te geven.

Informatiseringseconomie is een praktische handleiding voor bedrijfseconomische analyses en investeringsstrategieën voor ICT. De informatie- en communicatietechnologie heeft een geweldige invloed op ons leven. Grote bedragen zijn geïnvesteerd in ICT, terwijl het rendement van de investeringen nog steeds onvoldoende gemeten wordt.

Wat we zien in ICT en het gebruik ervan zijn extreem snel opeenvolgende ingrijpende veranderingen in systemen – veel meer dan in andere sectoren. Je kunt nog prima vandaag de weg op in een auto van 20 jaar oud, maar je kunt absoluut niet meer werken met een pc van 20 jaar oud. Grenzen van economische systemen vervagen, bijvoorbeeld van lokale fysieke winkels naar tienduizenden webshops, wereldwijd - gefaciliteerd door ICT. ICT zelf verandert en verandert daarmee ons en onze organisaties – big data, cloud computing, social media, en co-makership, om maar een paar onderwerpen te noemen. Al deze veranderingen hebben een enorme impact en zorgen bij onvoldoende inzicht en management voor forse nachtmerries, korte carrières en klinkende verliezen.

Bij het voor de derde maal herschrijven van dit boek (de eerste versie, Informatie Economie, verscheen in 1993) sprong juist die mate en intensiteit van wijzigingen direct in het oog - net als de voortdurende starheid van de mechanismes en structuren waarmee de financiële aspecten gemanaged worden. Basisprincipes voor het management van de ICT portefeuille, ook op financieel gebied komen uiteraard aan de orde, maar we maken ook veel uitstapjes naar praktijksituaties waarin de plaats en toepassing van die basistechnieken anno nu aan de orde komt. De basistechnieken van ICT management wijzigen weinig, maar de context waarin we die basistechnieken toepassen is in de afgelopen decennia heel anders geworden.

Een geschiedenis in vogelvlucht: tijdens de eerste versie van het boek leefden we in een tijd waarbij tijdens de jaarlijkse budgetronde er een te verdelen ICT-budget was, waarbinnen de optimale keuze gemaakt moest worden. Het rendement van de ICT-investering, financieel of immaterieel, was daarbij leidend. Was een projectkeuze gemaakt dan werd dat project op projectniveau gemonitord en slechts zelden werd de hele projectenportefeuille nog eens opnieuw tegen het licht gehouden.

Bij de tweede versie van het boek (2001) leeft de overtuiging nog steeds dat optimalisatie van rendement de smaakmaker is van de ICT-portefeuille. Wel wordt in die periode data al herkend als cruciaal. Ook de snelheid van verandering door nieuwe ontwikkeltechnieken is fors toegenomen, internet speelt een belangrijke rol en informatietechnologie is vaak onderdeel van een bedrijfsproces in plaats van enkel administratief of proces ondersteunend. Voortvarende ICT wordt erkend als integraal deel van de slagvaardigheid van een organisatie waardoor een regelmatige monitoring van de hele ICT-portefeuille *de facto* verplicht werd.

En nu, in de derde druk? Ontwikkelingen gaan nog veel sneller dan tien jaar geleden. De ICT-portefeuille is een change portefeuille geworden. Prioritering en budgettoewijzing van ICT is een continu proces. ICT is onderdeel van het product, van het primaire proces, en moet ook als zodanig gemanaged worden. We zijn

allemaal gevirtualiseerd en doen continue van alles online. ICT heeft impact op alles, en we zijn als mensen en organisaties veel meer computervaardig dan 10 jaar geleden. Ontwikkeling verloopt niet meer zoals vroeger in lange projecten, maar incrementeel, in korte sprints (Agile/Scrum) binnen het kader van een flexibele architectuur. Systemen zijn geen eigendom meer van een organisatie maar worden gedeeld, functioneel tussen mensen en organisaties, technisch in the cloud. Data en informatie zijn anders dan vroeger onderwerp van steeds veranderende wetgeving. Data security zijn wereldwijd aanleiding tot internationale politieke rellen. Grenzen tussen organisaties zijn aan het vervagen.

Dit nieuwe boek gaat huidige en toekomstige gebruikers en beslissers en in- en externe ICT- leveranciers voorzien van het gereedschap en de vaardigheden die zij nodig hebben om de juiste change- en ICT-besluiten te kunnen nemen – om besluiten operationeel, tactisch en strategisch, functioneel, technisch en financieel risicomatig op waarde te schatten. ICT-leveranciers krijgen het gereedschap dat nodig is voor het inzichtelijk maken van business- en financiële gevolgen van genomen dan wel te nemen ICT-besluiten. Gebruikers en beslissers krijgen inzicht in de waarde die de besluiten voor de organisatie betekenen. Daarmee is de toolset uit dit boek een communicatiemiddel voor zowel gebruikers als ICT-specialisten. De essentie? ICT-management is verschoven van optimaal gebruik van middelen binnen een projectenportefeuille naar waardecreatie in een omgeving die zich kenmerkt door snelle verandering, onzekerheid, behoefte aan standaardisatie en samenwerkingsverbanden.

Informatiseringseconomie

Concept inhoudsopgave derde druk

1. Inleiding

- 1.1. Intro - doelstelling
- 1.2. Wat is ICE?
- 1.3. Van IT naar change optiek
- 1.4. Waarom ICE?
- 1.5. Welke vragen beantwoorden we?
- 1.6. De componenten van ICE
- 1.7. ICE en Business Cases
- 1.8. ICE en Benefit Management
- 1.9. Samenvatting
- 1.10. Toetsvragen

2. De investeringscontext

- 2.1. Intro - doelstelling
- 2.2. Aanleiding om te investeren (als we het niet doen dan..)
 - 2.2.1.1. Strategisch: we zijn te laat
 - 2.2.1.2. Tactisch: we moeten voldoen aan
 - 2.2.1.3. Operationeel: technische problemen
- 2.3. De context van verandering (virtualisatie)
- 2.4. Strategie en doelen in een samenwerkingswereld
- 2.5. Verdienmodellen
- 2.6. Samenwerkingsvormen en verantwoordelijkheid
- 2.7. Alle partijen op hetzelfde niveau (ISAE, CMMI, ISO, etc)
- 2.8. De verandering
- 2.9. Ontwikkelproces van de verandering
- 2.10. Type veranderinvesteringen (archtypes) => Met verschillende voorbeelden
- 2.11. Kosten en Baten eigenaarschap
- 2.12. Samenvatting
- 2.13. Toetsvragen

3. Investeringswaarde

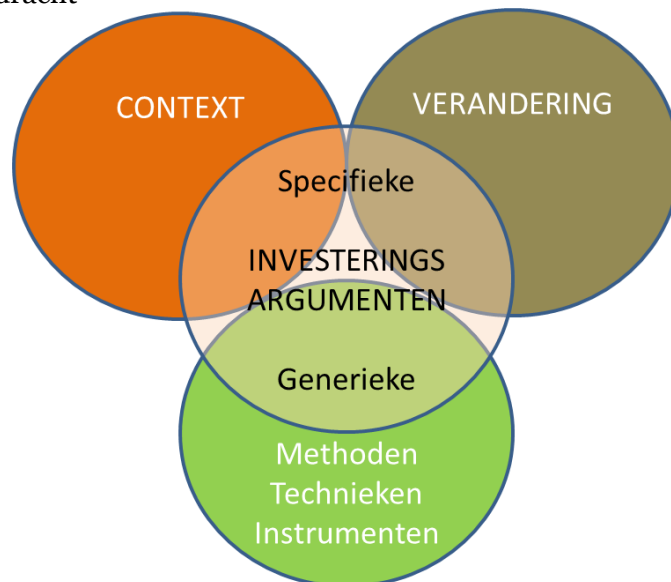
- 3.1. Intro - doelstelling
- 3.2. De noodzaak van waardebeoordeling
- 3.3. Kosten
- 3.4. Baten, waarde en kostenreductie
- 3.5. Kostenreductie
- 3.6. Baten en Benefits
- 3.7. Risico's en onzekerheden
- 3.8. Dis-Benefits
- 3.9. Desinvesteringen & conversies
- 3.10. Strategie en investeringskeuze
- 3.11. Reputatieschade (People, Planet, Security)
- 3.12. Samenvatting
- 3.13. Toetsvragen

4. Elementen van besluitvorming

- 4.1. Intro - doelstelling
- 4.2. Return on investment
- 4.3. Strategische samenhang
- 4.4. Managementinformatie
- 4.5. Concurrentievoordeel
- 4.6. Concurrentietiming
- 4.7. Strategische ICT-architectuur
- 4.8. Eindscore bijdrage per project
- 4.9. Stakeholders – Samenwerking, Co-creatie en Afhankelijkheid
- 4.10. Wettelijke eisen
- 4.11. Reputatie – People, Planet en Security eisen
- 4.12. Maakbaarheid
- 4.13. Nog meer elementen – COPAFIJTH
- 4.14. Samenvatting
- 4.15. Toetsvragen

5. Overzicht met scorecard

- 5.1. Intro - doelstelling
- 5.2. Generieke elementen
- 5.3. Start met Strategie
- 5.4. Specifieke elementen
- 5.5. Start met eind situatie
- 5.6. Samenstellen scorecard
- 5.7. Toetsen van scorecards
- 5.8. Voorbeelden van scorecards
- 5.9. Samenvatting
- 5.10. Toetsvragen
- 5.11. Case opdracht

6. Het besluitvormingsproces

- 6.1. Intro - doelstelling
- 6.2. Een project op zijn merites
- 6.3. Programma's
- 6.4. Portfolio's
- 6.5. Binnen de eigen organisatie
- 6.6. In leveranciers relatie
- 6.7. Co-makership
- 6.8. Samenvatting
- 6.9. Toetsvragen

7. Het managen van het besluit

- 7.1. Intro - doelstelling
- 7.2. Implementatie
- 7.3. In control
- 7.4. Levenscyclus
- 7.5. Krachtenveld – Participatie en Politiek
- 7.6. Balanceren tussen Business en IT
- 7.7. Interfaces
- 7.8. Waterval en Agile
- 7.9. Wie beslist in de matrix
- 7.10. Het open houden van opties
- 7.11. De procedure is niet heilig
- 7.12. Project is een programma
- 7.13. Mandaat herroepen
- 7.14. Samenvatting
- 7.15. Toetsvragen

8. Het bepalen van waarde

- 8.1. Intro – doelstelling
- 8.2. Focus op waarde creatie
- 8.3. Bronnen van waarde
- 8.4. Benefit methoden
- 8.5. Eind situatie
- 8.6. Normsituatie
- 8.7. Waardekoppeling
- 8.8. Waardeversnelling
- 8.9. Waardeherstructurering
- 8.10. Waarde planning
- 8.11. Waarborgen van waarde
- 8.12. Waarde (Benefit) Management
- 8.13. Samenvatting
- 8.14. Toetsvragen
- 8.15. CASE

9. Onzekerheid en risico's

- 9.1. Intro – doelstelling
- 9.2. Categorieën van risico's
- 9.3. Risicofactoren
- 9.4. Business risico
- 9.5. Project/organisatie-risico
- 9.6. Definiëringonzekerheid
- 9.7. Technische onzekerheid
- 9.8. ICT-infrastructuurrisico
- 9.9. Compliance risico
- 9.10. Reputatie risico

- 9.11. Risico mitigatie en kosten/reserveringen
- 9.12. Eindscore risico per project
- 9.13. Samenvatting
- 9.14. Toetsvragen
- 9.15. CASE

10. Financieel rendement

- 10.1. Intro – doelstelling
- 10.2. Het financieel-economisch motief
- 10.3. Financiële doelen
- 10.4. Het motief van de budget-aanvrager
- 10.5. De definitie van het project
- 10.6. Uitvoeringsprojecten
- 10.7. Waterval
- 10.8. Agile
- 10.9. Investeringsprojecten
- 10.10. Financieringsprojecten
- 10.11. Kasstromen
- 10.12. De normsituatie en kasstromen
- 10.13. Consequenties van het gebruik van kasstromen
- 10.14. Samenvatting
- 10.15. Toetsvragen
- 10.16. CASE

11. Kosten

- 11.1. Intro – doelstelling
- 11.2. Ontstaan van kosten
- 11.3. Kostengedrag
- 11.4. Verantwoorden van kosten
- 11.5. Keuze in doorbelasten
- 11.6. Waarom doorbelasten?
- 11.7. Succesfactoren voor doorbelasten
- 11.8. Hoe doorbelasten?
- 11.9. Conclusie en samenvatting
- 11.10. Samenvatting
- 11.11. Toetsvragen

Appendix

- A. Antwoorden toetsvragen
- B. Case uitwerkingen
- C. Benefitmodel
- D. Kostenmodel
- E. Scorecards

Lijst met figuren

Lijst met tabellen

Lijst met voorbeelden

Lijst met literatuur referenties

Index